

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-311-8-49>

DISTANCE LEARNING AS A PROGRESSIVE INFORMATION TECHNOLOGY IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПРОГРЕСИВНА ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Bandura Yu. B.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Foreign Languages
Ivan Chernyakhovsky National Defense
University of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Бандура Ю. Б.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національний університет оборони
України імені Івана Черняховського
м. Київ, Україна*

Зараз в Україні триває процес стрімкого наповнення вищої освіти новими засобами інформаційних технологій, які призводять до необхідності якісної оцінки знань, використовуючи всі наявні сучасні методи навчального процесу. Швидкий розвиток інформаційних технологій, наповнює суспільство новими можливостями, які набагато полегшують діяльність людини в усіх сферах життя. У системі вищої освіти все більш важливою стає інформатизація та комп'ютеризація. Сьогодні немислимо уявити життя без нових інформаційних технологій, які допомагають якісніше передавати, засвоювати й перевіряти матеріал, тому до-слідження питань удосконалення способів та форм дистанційної освіти, а також розроблення і впровадження електронної форми підсумкового та тестового контролю є актуальним при підвищенні ефективності та якості навчання у вищих навчальних закладах [4, с. 17].

Дистанційне навчання є новою формою організації освіти, що ґрунтується на використанні як кращих традиційних методів отримання знань, так і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, а також на принципах самоосвіти. Воно призначене для широких верств населення незалежно від віку, матеріального забезпечення, місця проживання та стану здоров'я. Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладання матеріалу,

здобувати повноцінну вищу освіту або підвищувати кваліфікацію і має такі переваги, як гнучкість, актуальність, зручність, модульність, економічна ефективність, інтерактивність, відсутність географічних кордонів для здобуття освіти [1].

Вищевказане дозволяє стверджувати, що проблема розробки інноваційних технологій в освіті, а також дидактичних основ їх впровадження залишається актуальною та потребує ретельних досліджень, а також сприяє розвитку та активному впровадженню дистанційного навчання як одного з перспективних напрямів забезпечення неперервної освіти, яка базується на широкому використанні засобів сучасних інформаційних технологій. Саме вони дозволять найефективнішу реалізацію всіх можливостей, закладених у нових педагогічних технологіях навчання.

Пріоритетним напрямом іншомовної професійно спрямованої підготовки є використання інтерактивних, комунікативних та інформаційних технологій, які забезпечують доступ до іншомовної фахової інформації в світових наукових центрах, бібліотеках, що, в свою чергу, створює умови як для самоосвіти так і підвищення кваліфікації майбутніх фахівців. Використання дистанційних навчальних технологій з метою організації поглибленого професійно спрямованого викладання іноземної мови забезпечує індивідуалізацію процесу становлення фахівця, спонукає до самостійної роботи, формує інформаційну культуру, сприяє оволодінню засобами інформаційних технологій з метою їхнього використання для отримання та опрацювання професійно спрямованої інформації.

Закордонні дослідники порівнювали ефективність електронного навчання з різними традиційними методами навчання; хоча автори виявили позитивну тенденцію з точки зору ефективності електронного навчання, однак при цьому відзначають брак статистично значущих даних, що підтверджують переваги цього виду навчання [2, с. 92]. З усім тим, гуманітарні дисципліни, які зазвичай викладаються традиційно в ЗВО, є сферою інтересів для впровадження елементів електронного навчання та дистанційних освітніх технологій. Однією з таких дисциплін є «Іноземна мова» [3, с. 26].

Дистанційне навчання створює умови, що відповідають потребам викладачів, допомагає виявити запити викладачів, сприяє самонавчанню, самовихованню і саморозвитку. Основними перевагами дистанційного навчання є особистісна орієнтованість, масовість за умови індивідуального підходу, економічність, сучасність. Воно позитивно впливає на традиційну освіту за рахунок впровадження

у навчальний процес модульних підходів та інформаційно-комунікативних технологій. Основою дистанційного навчання є контрольоване та якісне забезпечення самостійної діяльності учасників навчального процесу. Модель дистанційного навчання передбачає гнучке поєднання самостійної навчальної діяльності викладачів з різними джерелами інформації; оперативну і систематичну взаємодію; групову роботу по типу навчання в співробітництві, використовує все різноманіття проблемних, дослідницьких, пошукових методів; обговорення, групові та індивідуальні презентації проміжних і підсумкових результатів, обмін думками, інформацією через систему Інтернет [5, с. 28].

Найефективніше впровадження педагогічних технологій дистанційного навчання у викладанні англійської мови дає можливість досягти результатів за допомогою технології опосередкованого активного спілкування викладачів з курсантами та офіцерами за допомогою телекомунікацій і методології індивідуальної роботи слухачів зі структурованим навчальним матеріалом, представленим в електронній формі, і використовувати цей матеріал як закріплення вивченого під час занять у класі або з метою підвищення мовленнєвої компетентності [4, с. 19].

Крім того, виділяється ряд характеристик, котрі повинні бути притаманні будь-якому виду дистанційного навчання іноземної мови, щоб його можна було розглядати як ефективне:

1. Дистанційне навчання передбачає більш детальне планування діяльності студентів, чітку постановку завдань та цілей навчання, доставку необхідних навчальних матеріалів.

2. Ключове поняття освітніх програм дистанційного навчання – інтерактивність. Курси дистанційного навчання повинні забезпечувати максимальну інтерактивність між студентами та викладачем, зворотній зв'язок між студентами та навчальним матеріалом, а також надавати можливість групового навчання. Дуже важливо передбачати високоефективний зворотній зв'язок, щоб студенти могли бути впевненими в правильності своїх дій.

3. Найважливіший елемент будь-якого курсу – мотивація. Для цього потрібно використовувати різноманітні методи та прийоми.

4. Структура курсу дистанційного навчання повинна бути модульною, щоб студенти мали можливість бачити своє просування від модулю до модулю, мали можливість обирати будь-який модуль в залежності від свого рівня знань. При цьому слід зауважити, що модулі великого об'єму помітно знижують мотивацію навчання.

5. Особливе значення при навчанні англійської мови має звукове супроводження, котре може бути реалізоване за допомогою мережевих технологій. Таким чином, методика дистанційного навчання має цілу низку позитивних характеристик.

Отже, дистанційне навчання розглядається нами як парадигма освітньої системи в контексті з іншими формами і методами освіти, форма, в якій у навчальному процесі використовуються педагогічні, комп'ютерні та інформаційно-комунікаційні технології. Основу навчального процесу становить цілеспрямована і контрольована інтенсивна діяльність особистості.

Застосування сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій в навчальному процесі не тільки створює умови для більш ефективної самостійної роботи студентів, сприяє індивідуалізації процесу підготовки фахівців, а і суттєво змінює форми і зміст комунікацій між викладачем і студентом. За допомогою комп'ютерних технологій, незважаючи на незмінні тенденції до зменшення аудиторних годин, прямий і зворотній зв'язок «викладач-студент» стає більш інтенсивним і активним.

Очевидним стає педагогічний потенціал дистанційних освітніх технологій щодо навчання іноземної мови студентів. Найкращим варіантом для організації навчання професійно-орієнтованої іноземної мови є повноцінне електронне середовище, у якому студент почуватиметься комфортно та буде приймати активну участь в академічному процесі нарівні з його іншими учасниками.

Очевидні переваги дистанційних освітніх технологій, пов'язаних з доступністю матеріалів, зручністю їх використання та можливостями організації свого навчального часу, не викликають сумнівів. Проте все ще залишаються невирішеними питання щодо навантаження інформацією на електронних освітніх ресурсах та контролю за її якістю, а також її грамотної методичної організації, що відповідає цілям та завданням навчання.

Література:

1. Ахмад І. М. Навчання в дистанційній і змішаній формі студентів ВНЗ. URL: <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1067>
2. Бехтерев А. Н. Использование системы дистанционного обучения «Moodle» при обучении профессиональному иностранному языку. *Открытое образование*. 2013. № 4(99). С. 91–97.

3. Подорожна А. О. Досвід використання системи дистанційного навчання іноземної мови майбутніх інженерів (на прикладі системи MOODLE). *Colloquium-journal*. 2022. № 5(128). С. 25–28.

4. Семененко Л. М. Сучасні особливості дистанційного викладання та контролю знань іноземної мови у вищих військових навчальних закладах в умовах пандемії (COVID-19). *The Scientific Heritage*. 2021. № 68-5. С. 15–22.

5. Твердохлебова Н. Є. Дистанційне навчання як система підвищення кваліфікації сучасного викладача. *Восточно-Европейский журнал передовых технологий*. 2013. Т. 2. № 2(62). С. 25–29.